

**สมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร**
**THE ADMINISTRATOR'S COMPETENCY AND QUALITY EDUCATION OF SCHOOL
IN SAMUTSAKHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE**

พงศศิริ เกื้อวราห์กุล¹

PHONGSIRI KUEAWARAKUN

มัทนา วัฒนอมศักดิ์²

MATTANA WANGTHANOMSAK

ประเสริฐ อินทร์รักษ์³

PRASERT INTARAK

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) สมรรถนะผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 2) คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 86 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการแทนผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน และ 2) ครู จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 172 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดของกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร (Master of Education Program in Education Administration Graduate School, Silpakorn University)

² อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร (Advisor of Master of Education Program in Education Administration Graduate School, Silpakorn University)

³ อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร (Advisor of Master of Education Program in Education Administration Graduate School, Silpakorn University)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการสื่อสารและการสร้างแรงจูงใจ ด้านการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
2. คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คุณภาพเนื้อหา คุณภาพผู้เรียน คุณภาพกระบวนการ คุณภาพสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และคุณภาพผลลัพธ์
3. สมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Abstract

The purposes of this research were to determine 1) the administrator's competency of school in Samutsakhon Primary Educational Service Area Office 2) the quality education of school in Samutsakhon Primary Educational Service Area Office 3) the relationship between administrator's competency and quality education of school in Samutsakhon Primary Educational Service Area Office. The sample of this research consisted of 86 schools in Samutsakhon Primary Educational Service Area Office. The respondents were a school director or an acting school director and a teacher, total of 172 respondents. The research instrument was a questionnaire regarding administrator's competency based on Office of the Basic Education Commission and quality education based on The United Nations Children's Fund (UNICEF). The statistics used were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient.

The findings of the research were as follow :

1. The administrator's competency of school in Samutsakhon Primary Educational Service Area Office, collectively was at a high level, where 3 aspects were found at the highest level and 6 aspects at high level; ranking from the highest mean to the lowest mean as follow: personnel development, teamwork, self development, achievement orientation, communication and motivation, analysis and synthesis, service mind, vision and transformational leadership.

2. The quality education of school in Samutsakhon Primary Educational Service Area Office, collectively and individually, was at high level; ranking from the highest mean to the lowest mean as follow: quality content, quality learner, quality process, quality learning environment and quality outcomes.

3. The relationship between administrator's competency and quality education of school in Samutsakhon Primary Educational Service Area Office was found at .01 level of statistical significance.

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ปัจจุบันมีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อชีวิตของมนุษย์ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ด้วยความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เชื่อมโยงโลกเข้าด้วยกัน ในลักษณะของโลกไร้พรมแดนมีการไหลเวียนอย่างเสรีและไร้ขีดจำกัดที่มีพื้นฐานความรู้ การศึกษาเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาและความเจริญก้าวหน้า การแข่งขันกันอย่างรุนแรงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสารความรู้ที่เป็นกลไกและฐานการพัฒนา มีบทบาทสำคัญในทุกภาคส่วน และมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นในสถานศึกษา นอกเหนือจากนั้นยังครอบคลุมในทุกมิติขององค์กรทุกกิจกรรมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีเป็นต้น โลกยุคปัจจุบันและอนาคตจึงเป็นโลกของการแสวงหาความรู้ และใช้ความรู้เป็นฐานอย่างเข้มข้น เพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน และเพื่อความยั่งยืนของแต่ละประเทศ กระแสโลกาภิวัตน์ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรโลกท่ามกลาง การเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้ง และไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ความรู้เท่านั้นที่จะช่วยให้มนุษย์ ยืน

หยัดและแข่งขันได้ในทุกสถานการณ์ สะท้อนให้เห็นว่าทิศทางแนวโน้มในอนาคตของการศึกษาที่เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศจะมีบทบาทมากยิ่งขึ้น และจำเป็นที่จะต้องเตรียมการรองรับ ก้าวให้ทัน และนำไปข้างหน้า (พินสุดา สิริรังศรี, 2552: 1-9)

ประเทศไทยได้มีการจัดการศึกษาเพื่อให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการกระจายอำนาจ และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการบริหารจัดการให้มีเอกภาพด้านนโยบาย และหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป เพื่อให้เกิดความคล่องตัวมีอิสระด้านการบริหารจัดการ มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based) เป็นหน่วยสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาที่สำคัญ มีบริหารสถานศึกษาเป็นแกนนำในการจัดการศึกษา เนื่องจากมีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม สามารถจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้บรรลุ

เป้าหมายอย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะที่เป็นที่นาเชื่อถือศรัทธา ในการส่งเสริม สนับสนุน ผลักดัน กระตุ้นและจัดการให้ครู นักเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุตามที่กำหนด หรือเป็นการรับผิดชอบภาระงานและใช้ความสามารถที่เหมาะสม สอดคล้องกับบทบาทที่ปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ (ปรเมษฐ์ โมลี, 2558)

จากการรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา ตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดการสังเคราะห์และนำผลการประเมินคุณภาพภายใน การประเมินคุณภาพภายนอก การประเมินการอ่าน การเขียน การประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) การสอบประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (NT) และการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา สำหรับนักเรียนระดับชั้น ป.2, ป.5, ม.2 และ ม.5 (LAS) ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร, 2558:27-28) และขาดการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง และการตรวจสอบค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายในว่ามีเรื่องใดที่สามารถดำเนินการได้หรือบรรลุเป้าหมายแล้ว และนำผลจากการประเมินคุณภาพ มาเป็นข้อมูลในการวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษา

ให้สูงขึ้น หรือปรับกระบวนการ วิธีการทำงานให้ สอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดการสนับสนุน ส่งเสริมให้ครู ได้พัฒนาตนเอง เนื่องจากยังมีครูบางส่วนขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องด้านการวัดและประเมินผล ระดับชั้นเรียน การจัดทำเอกสารทางการศึกษา การจัด กิจกรรมเสริมให้กับเด็กพิการเรียนรวม/เรียนร่วม การ ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กที่มีความบกพร่อง (สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร, 2558:50) นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ขาด การสนับสนุนและพัฒนาครูในด้านเทคนิคในการสร้าง แบบทดสอบ และส่วนใหญ่ไม่มีความชำนาญในการ สร้างเครื่องวัดผู้เรียนในการใช้ทักษะการคิดระดับสูง เช่น แบบทดสอบวัดทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ทักษะการ คิดที่ใช้ในการสื่อสาร ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน แบบทดสอบวัดทักษะ การคิดขั้นสูง เช่น ทักษะการคิดซับซ้อน ทักษะ กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะกระบวนการ คิดตัดสินใจ ทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหา ทักษะ กระบวนการวิจัย ทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์ และ การบูรณาการความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนไม่คุ้นเคยกับรูปแบบของข้อสอบใน ระดับชาติ จึงทำให้ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการ สอนของครูไม่ได้ตามเป้าหมาย (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร, 2559:34)

ในส่วนของคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรสาครยังมีปัญหาและอุปสรรค ซึ่งพบว่าขาดความ ต่อเนื่องในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้วย

กระบวนการวิจัย หลักสูตรไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้หลายด้าน เช่น โครงสร้างการเรียนรู้ ป.1-3 ไม่เอื้อต่อการพัฒนาการอ่าน การเขียน และสถานศึกษาให้ความสำคัญกับรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาวิชาการมากกว่าทักษะชีวิตและการไปสู่อาชีพ เน้นเนื้อหาสาระมากกว่าทักษะกระบวนการ ยึดหนังสือเรียนและการประเมินเพื่อการตัดสิน ด้านคุณภาพกระบวนการจำนวนครูไม่ครบชั้นโดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ภาระงานครูมาก ครูไม่สามารถวางแผนการสอนและจัดการเรียนการสอนได้เต็มศักยภาพสถานศึกษาขนาดเล็กขาดบุคลากรด้านบริหารและครูจึงทำให้การบริหารการศึกษาไม่ต่อเนื่องและจัดทำข้อมูลสารสนเทศหรือการจัดการเรียนการสอนขาดคุณภาพ และขาดการส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย การพัฒนาสื่อนวัตกรรม การยึดตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ การกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร, 2558:50) และในการประเมินการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2556 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนการอ่านผ่านเกณฑ์ร้อยละ 81.11 คะแนนการอ่านไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 11.97 นักเรียนอ่านไม่ออกร้อยละ 3.80 ส่วนนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนการอ่านผ่านเกณฑ์ร้อยละ 86.92 มีคะแนนการอ่านไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 11.99 มีนักเรียนอ่านไม่ออกร้อยละ 1.97 จากการประเมินดังกล่าวบ่งชี้ว่านักเรียนต้องพัฒนาทักษะด้านการอ่าน การเขียน อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้

(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร, 2556:3) นอกจากนี้ผลการเปรียบเทียบการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) คะแนนเฉลี่ยร้อยละในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ไม่ถึงร้อยละ 50 และยังมีบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยผลต่างลดลง เช่น สังคมศึกษา ผลต่างลดลง -1.15 และวิทยาศาสตร์ ผลต่างลดลง -0.86 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร, 2558:21)

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
 2. เพื่อทราบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
 3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
- ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ข้อกำหนดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งได้กำหนดสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา 2-กลุ่ม คือ 1)-สมรรถนะหลัก ประกอบด้วย 4 สมรรถนะย่อย คือ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม และ 2) สมรรถนะประจำสายงาน ประกอบด้วย 5 สมรรถนะย่อยคือ 1) การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์

2) การสื่อสารและการสร้างแรงจูงใจ 3) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร 4) การมีวิสัยทัศน์ 5) ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: 1-9) ส่วนคุณภาพการศึกษาผู้วิจัยใช้แนวคิด ของกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Children's Fund: UNICEF) ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ 1) คุณภาพผู้เรียน (quality learner) 2) คุณภาพสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (quality learning environment) 3) คุณภาพเนื้อหา (quality content) 4) คุณภาพกระบวนการ (quality processes) 5) คุณภาพผลลัพธ์ (quality outcomes) (UNICEF: 2000, 3-21) เป็นแนวทางในการดำเนินการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย โดยการศึกษาค้นคว้า สหกิจ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องต่างๆ เอกสารวารสาร บทความ ตำราทางวิชาการ จัดทำโครงร่างงานวิจัย รับข้อเสนอแนะของกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆให้สมบูรณ์ และขออนุมัติทำโครงร่างงานวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยจัดสร้างเครื่องมือ ทดสอบ ปรับปรุงข้อบกพร่องของเครื่องมือ และนำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ตรวจสอบคุณภาพ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือแล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็นตัวอย่าง นำข้อมูลที่รวบรวมได้ มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอน

การจัดทำรายงานผลวิจัย นำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ และจัดทำรายงานผลการวิจัยฉบับร่าง เพื่อเสนอขออนุมัติทำรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์บัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขอจบการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 103 แห่ง จำแนกเป็น สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง 55 แห่ง อำเภอบ้านแพ้ว 29 แห่ง และอำเภอกระทุ่มแบน 19 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 86 แห่ง ซึ่งได้จากการเปิดตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) จำแนกตามอำเภอ โดยเก็บข้อมูลได้จริงจากสถานศึกษาทั้งหมด 72 แห่ง จำนวน 144 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.72

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้นเป็นตัวแปรเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) สมรรถนะหลัก ประกอบด้วย 4 สมรรถนะย่อย คือ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม และ 2) สมรรถนะประจำสายงาน ประกอบด้วย 5 สมรรถนะย่อย คือ 1) การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ 2) การสื่อสารและการสร้างแรงจูงใจ 3) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร 4) การมีวิสัยทัศน์ 5) ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง

2. ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาตามแนวคิด ของกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Children's Fund: UNICEF) ประกอบด้วย 1) คุณภาพผู้เรียน 2) คุณภาพสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 3) คุณภาพเนื้อหา 4) คุณภาพกระบวนการ 5) คุณภาพผลลัพธ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ตามข้อกำหนดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา ตามแนวคิดกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (United Nations children's Fund: UNICEF)

แบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ท (Likert's rating scales)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้ ผู้วิจัยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ แล้วนำผลการศึกษา มาปรับปรุงเครื่องมือเพื่อสร้างข้อคำถาม และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาปรับแก้ไขตามรายละเอียดของตัวแปรโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาราชการแทนผู้อำนวยการโรงเรียน และครูในสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 แห่ง โดยเก็บข้อมูลสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สถานศึกษาละ 2 คน รวม 30 คน และหลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach, 1974 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์เพื่อดำเนินการถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอให้ออกหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาราชการแทนผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากแต่ละสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้นำหนังสือที่บัณฑิตวิทยาลัยออกให้ ส่งไปยังแต่ละสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และหลังจากนั้นได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยให้แต่ละโรงเรียนส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์และบางแห่งผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและข้อคำถามในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แล้วนำ

มัธยฐานเลขคณิตที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1970: 190)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2553: 377)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 59.03 มีอายุ 51 – 60 ปี มากที่สุด จำนวน 60-คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 จบการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 55.57-ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน และรักษาราชการแทนผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และครูมีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 50-โดยประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่า 30 ปีมากที่สุด จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=72)

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. สมรรถนะหลัก (x_1)	4.50	0.62	มากที่สุด
1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($X_{1.1}$)	4.48	0.65	มาก
1.2 การบริการที่ดี ($X_{1.2}$)	4.43	0.69	มาก
1.3 การพัฒนาตนเอง ($X_{1.3}$)	4.54	0.65	มากที่สุด
1.4 การทำงานเป็นทีม ($X_{1.4}$)	4.54	0.64	มากที่สุด
2. สมรรถนะประจำสายงาน (x_2)	4.45	0.62	มาก
2.1 การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ ($X_{2.1}$)	4.43	0.67	มาก
2.2 การสื่อสารและการสร้างแรงจูงใจ ($X_{2.2}$)	4.47	0.66	มาก
2.3 การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ($X_{2.3}$)	4.56	0.68	มากที่สุด
2.4 การมีวิสัยทัศน์ ($X_{2.4}$)	4.40	0.69	มาก
2.5 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($X_{2.5}$)	4.38	0.72	มาก
รวม (x_{tot})	4.47	0.61	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (x_{tot}) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D.= 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้านและระดับมาก 6 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.68) การทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.64) และการ

พัฒนาตนเอง ($= 4.54$, S.D. = 0.65) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($= 4.48$, S.D. = 0.65) การสื่อสารและการสร้างแรงจูงใจ ($= 4.47$, S.D. = 0.66) การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ ($= 4.43$, S.D. = 0.67) การบริการที่ดี ($= 4.43$, S.D. = 0.69) การมีวิสัยทัศน์ ($= 4.40$, S.D. = 0.69) และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($= 4.38$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.62 – 0.72 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สมุทรสาคร

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวมและรายด้าน

(n=72)

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. คุณภาพผู้เรียน (Y_1)	4.38	0.75	มาก
2. คุณภาพสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Y_2)	4.22	0.80	มาก
3. คุณภาพเนื้อหา (Y_3)	4.40	0.69	มาก
4. คุณภาพกระบวนการ (Y_4)	4.33	0.73	มาก
5. คุณภาพผลลัพธ์ (Y_5)	4.18	0.76	มาก
รวม (X_{tot})	4.30	0.75	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (Y_{tot}) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.75) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คุณภาพเนื้อหา ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.69) คุณภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.75) คุณภาพกระบวนการ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.73) คุณภาพสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.80) และคุณภาพผลลัพธ์ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.76) ตามลำดับเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.69 – 0.80 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

คุณภาพ การศึกษา สมรรถนะผู้บริหาร	y ₁	y ₂	y ₃	y ₄	y ₅	รวม (y _{tot})
หลัก						
x _{1,1}	.682**	.573**	.651**	.645**	.634**	.718**
x _{1,2}	.620**	.503**	.541**	.591**	.589**	.644**
x _{1,3}	.598**	.502**	.640**	.651**	.600**	.682**
x _{1,4}	.639**	.546**	.622**	.655**	.611**	.699**
ประจำสายงาน						
x _{2,1}	.576**	.556**	.647**	.719**	.647**	.728**
x _{2,2}	.602**	.520**	.593**	.632**	.601**	.672**
x _{2,3}	.670**	.545**	.644**	.644**	.575**	.695**
x _{2,4}	.686**	.582**	.627**	.696**	.618**	.732**
x _{2,5}	.688**	.649**	.634**	.715**	.603**	.755**
รวม (x _{tot})	.711**	.615**	.690**	.735**	.676**	.781**

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า สมรรถนะผู้บริหาร (x_{tot}) กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (y_{tot}) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมากโดยภาพรวม(r_{xy}=781**) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบคล้อยตามกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง สมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อให้ทราบสภาพที่แท้จริงที่เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์จึงอภิปรายผลการวิจัย ได้ ดังนี้

1. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ผ่านการคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งและได้รับการพัฒนาสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถนำเอาความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริง จึงทำให้ผู้บริหารมีสมรรถนะทั้งในด้าน การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ การสื่อสารและการสร้างแรงจูงใจ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การมีวิสัยทัศน์ และการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้ให้ความสำคัญทุกสมรรถนะจึงได้มุ่งพัฒนาครูให้มีศักยภาพ พัฒนาองค์ความรู้ตนเอง ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน มุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน บริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการ กำหนดทิศทางสถานศึกษาอย่างชัดเจน และเป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะผู้นำสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทธนิยา โกยสกุล (2556: 115-116) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะของ

ผู้บริหาร พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมภพ ดวงขุ่ม (2554: 82) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ทั้งสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยิ่งยศ พลเลิศ (2550: 60-61) ได้ศึกษาเรื่องได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียน พบว่า สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มัวร์และรูตต์ (Moore and Rudd) (2559: ออนไลน์) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะที่สำคัญสำหรับผู้อำนวยการวิทยาเขตและผู้บริหาร พบว่า สมรรถนะด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความคิด ด้านเทคนิค ด้านการสื่อสาร ด้านอารมณ์ และความรู้ มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพการทำงานที่สูง และเมื่อพิจารณาสมรรถนะผู้บริหารสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้บุคลากรได้มีการศึกษาและพัฒนาตนเอง โดยการฝึกอบรมทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนที่เหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พินิจ แสนวัง (2555: 113) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารในโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การทำงานเป็นทีม การพัฒนาตนเอง การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การมีวิสัยทัศน์ การสื่อสารและการจูงใจ การบริการที่ดี และการวิเคราะห์และ

สังเคราะห์ ซึ่งสมรรถนะประจำสายงานด้านการพัฒนา
ศักยภาพบุคลากรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

2. คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดย
ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่
ผู้วิจัยตั้งไว้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบัน
คุณภาพการศึกษาเป็นประเด็นที่ทั่วโลกได้ให้ความสนใจ
เป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญด้านสถานภาพทาง
เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สถานศึกษาส่วนใหญ่จึงมี
ความตื่นตัวในการเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้าน
คุณภาพเนื้อหา คุณภาพผู้เรียน คุณภาพกระบวนการ
คุณภาพสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และคุณภาพผลลัพธ์
โดยมีการบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ส่งเสริม
สภาพแวดล้อมการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ดีเพื่อให้
ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข สามารถถึงศักยภาพ
ซ่อนเร้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ พัฒนาคุณลักษณะที่
สอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคม เป็นไปตาม
เป้าหมายที่กำหนดไว้ มีมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ และ
ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับ
ผลการวิจัยของ สุภาพร ภิรมย์เมือง (2556: 84-86) ได้
ศึกษาเรื่องคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน พบว่า คุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน
ระดับมาก และยังสอดคล้องกับการวิจัยของ หนูใจ ทมธ
(2551: 132-133) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพการศึกษาด้าน
ผู้เรียน พบว่า คุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนอยู่ในระดับ
มาก และเมื่อพิจารณาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
รายด้าน พบว่าด้านคุณภาพเนื้อหาอยู่ในอันดับมากที่สุด
และอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษา ได้

ให้ความสำคัญกับเนื้อหาหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็น
ศูนย์กลาง มีความเชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้น
พื้นฐาน เน้นการพัฒนาความสามารถในการอ่าน การเขียน
และคำนวณ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้ากับบริบท
ของท้องถิ่น และเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีและอยู่ในสังคม
อย่างมีความสุขจึงมีการเน้นการพัฒนาทักษะการใช้ชีวิต
เช่น การรู้จักยอมรับและปฏิเสธ การตั้งเป้าหมายชีวิต และ
การตัดสินใจ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัญญวักค์ รำ
พรรณ (2551: 98-99) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนการ
สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประจำบารุง
สำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร พบว่า การ
จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยภาพรวม
และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ขั้นตอนการ ขั้นประเมินผลและ ขั้นเตรียมการ
และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลักขณา ใจเที่ยงกุล
(2556: 128-129) ได้ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี
เขต 2 พบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยภาพรวมอยู่
ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ กิจกรรม
นักเรียน และกิจกรรมแนะแนว

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า สมรรถนะผู้บริหารกับ
คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีความสัมพันธ์
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณา
สมรรถนะผู้บริหาร พบว่า มีความสัมพันธ์กับคุณภาพ
การศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ทุกด้าน ซึ่งสอดคล้อง

กับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร มีความสามารถในการกำหนดทิศทาง และแนวทางในการพัฒนาองค์กรให้เป็นรูปธรรม เป็นที่ยอมรับ และเป็นไปในทางปฏิบัติ แสวงหาแนวทางใหม่ๆ เพื่อการพัฒนา มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์ภาพรวม และรายย่อยให้สามารถนำไปสู่การพัฒนา ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีการพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงและมีคุณภาพ มีการพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพในการจัดการกระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ยึดหลักในการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามแนวทางของหลักสูตรสถานศึกษาแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น เสริมสร้างทักษะชีวิตให้ผู้เรียนสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สนับสนุนการเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมสุขภาพที่ดีเพื่อให้สามารถเข้าเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ มีการติดตาม ประเมินผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน การเขียน และคำนวณของผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด และมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้สมรรถนะผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ

ธวรรณ สุทธาธาร (2556: 108-112) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารกับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า สมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงโดยภาพรวม โดยสมรรถนะผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทุกด้าน เนื่องจากผู้บริหารมีสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถและกระบวนการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงทำให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำนโยบาย การศึกษาและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิลปกรรม จันทไชย (2552: 222-225) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัด นครพนม พบว่า สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน คือ การนิเทศและการประเมินผล การยืดหยุ่นและพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนเพื่อองค์กร การจูงใจหรือความสามารถในการสร้างทิศทางด้วยตนเอง การประสานงาน การให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนาวิชาชีพ ความสามารถในการโน้มน้าวสมาชิกให้ทำงาน ประสพผลสำเร็จ ความสามารถในการประเมินและวินิจฉัยสถานการณ์ได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและความสามารถในการบริหารตนเอง และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบาฮานี (Behbahani) (2559: ออนไลน์) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผู้นำด้านการศึกษาและบทบาททางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ถ้าผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ มีทัศนคติทางบวก การปฏิบัติงานของ

ผู้บริหารโรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษามีความเชี่ยวชาญและเป็นมืออาชีพ จะไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงตำแหน่ง ซึ่งหากผู้บริหารมีประสิทธิภาพจะทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน ได้รับการสนับสนุนและตอบสนองความพึงพอใจของครู และเชื่อมโยงไปถึงความพึงพอใจของผู้ปกครองและนักเรียน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. หน่วยงานต้นสังกัดควรมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในรูปแบบต่างๆ เช่น การสนับสนุนความรู้ การอบรม การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพการศึกษาที่เกิดกับผู้เรียนโดยตรง เช่น ความสามารถในการอ่าน การเขียน และการคำนวณ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างเหมาะสม และการส่งเสริมทักษะชีวิต ด้วยวิธีการส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาเทคนิคการสอน การสร้างแบบทดสอบ การวัดผลและประเมินผล และการบูรณาการความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นต้น
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้ารับการ

รายการอ้างอิง

- ชัยญารักษ์ ราพรรณ. “สมรรถภาพของผู้นิเทศกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร. ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.
- ธวัชรณ สุทธาธาร. “สมรรถนะของผู้บริหารกับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร

อบรม การเข้าร่วมสัมมนา การศึกษาหาความรู้ การนำวิทยาการใหม่ๆมาใช้ในการบริหารงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่ได้วิจัยได้ทำการศึกษาสมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา ในสังกัดต่างๆ
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
3. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

- การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. **ระเบียบวิธีการวิจัยทางการพยาบาลศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ยูแอนด์ไออินเตอร์มีเดีย, 2553.
- ประเมษฐ์ โมลี. **สมรรถนะ(competency): พลังแห่งการพัฒนางานสู่ความเป็นเลิศ**. เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2558.
เข้าถึงได้จาก <http://www.skn.ac.th>
- พัฒน์นิยา โกยสกุล. “สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณภาพ สังกัดกรุงเทพมหานคร.”
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- พินสุตา สิริธรรังศรี. **ภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด, 2552.
- พินิจ แสนวัง. “สมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของครูโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2.” วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555.
- ยิ่งยศ พลเลิศ. “สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3.” การค้นคว้าอิสระ
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.
- ลักขณา ใจเที่ยงกุล. “พฤติกรรมการณ์เทศของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- ศิลปกรณ์ จันทไชย. “สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาในจังหวัดนครพนม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยนครพนม, 2552.
- สมภพ ดวงข่อม. “สมรรถนะของผู้บริหารการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2.”
งานนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษาบัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา, 2554.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. **รายงานผลการประเมินการอ่าน – เขียนได้ นักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ปีการศึกษา 2556**. เอกสารกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา,
2556.
- _____. **รายงานสรุปผลติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรสาคร**
ปีงบประมาณ 2558. เอกสารกลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาระบบคุณภาพการศึกษา และกลุ่มนิเทศ ติดตามและ
ประเมินผลการ จัดการศึกษา, 2558.
- _____. **รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558**.
เอกสารกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา, 2558.
- _____. **ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558**.
เอกสารกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา, 2558.
- _____. **ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559**.
เอกสารกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา, 2559.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือและชุดฝึกอบรมการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาแนวใหม่ ตามแนวปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 : การอบรมแบบผสมผสาน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2553.

สุภาพร ภิรมย์เมือง. “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.

หนูใจ ทมธ. “สภาพการพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

Behbahani Aliakbar. “Educational Leaders and Role of Educational on the Efficiency of School Principals,” *Procedia Social and Behavioral Sciences* 15 (2011) [online]. Accessed 15 January 2016. Available from http://ac.els-cdn.com/main.pdf?_tid=

Best, John W. **Research in Education**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall Inc., 1970.

Cronbach, Lee J. **Essentials of Psychological Testing**. 3rd ed. New York: Harper & Row Publisher, 1974.

Robert Krejcie V. and Daryle Morgan W., “Determining Sample Size for Research Activities”, **Journal for Education and Psychological Measurement**, No.3 (November 1970).

Moore, Lori L., and Rudd Rick D. “Leadership Skill and Competencies for Extension Directors and Administrators.” *Journal of Agricultural Education* 3, 45 (2004). Accessed 2 February 2016. Available from <http://pubs.aged.tamu.edu/jae/pdf/Vol45/45-03-022.pdf>

UNICEF. **Defining Quality in Education**. New York: United Nations Children’s Fund, 2000.